

Program din 10/12/2008

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 858 din 19/12/2008

Program național pentru creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul public, pentru anii 2009-2010

CAPITOLUL I

Necesitatea implementării Programului național

1. Introducere

Eficiența energetică constituie în prezent o condiție esențială a dezvoltării durabile la nivel mondial, fiind pentru România o premisă a trecerii la economia dezvoltată de piață, precum și o cerință imperioasă privind creșterea independenței energetice a țării și reducerea poluării mediului. Cea mai importantă metodă de punere în aplicare a tehnologiilor noi, care conduc la mari economii de energie și la creșterea randamentelor energetice, este implementarea proiectelor de investiții în sectoarele economice în care se înregistrează intensități energetice și pierderi de energie ridicate.

NOTĂ: În contextul îndeplinirii țintelor propuse de Strategia națională a României pentru perioada 2007-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.069/2007, și al transpunerii în legislația națională a Directivei 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice și de abrogare a Directivei 93/76/CEE, document ce stipulează rolul exemplar al sectorului public în promovarea eficienței energetice, implementarea unui Program național pentru creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul public, pentru anii 2009-2010, denumit în continuare Programul național 2009-2010, permite punerea în aplicare efectivă a principalelor prevederi legislative cu impact multiplu: reducerea consumurilor de energie, reducerea facturilor, efecte sociale favorabile, impuls pozitiv asupra pieței și protecția mediului.

2. Competențe și atribuții principale

Programul național pentru creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul public constituie continuarea acțiunilor de implementare a măsurilor de creștere a eficienței energetice, desfășurate în anii 2005-2006, prin intermediul Agenției Române pentru Conservarea Energiei (ARCE), cu diversificarea tipului de lucrări pentru creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, care vor obține sprijin financiar de la bugetul de stat.

ARCE este autoritatea competentă de implementare a Programului național 2009-2010, calitate în care execută analiza tehnică de specialitate pentru determinarea eligibilității proiectelor și pentru selectarea acestora pe baza unor criterii tehnico-economice. Prin intermediul filialelor sale teritoriale, ARCE culege datele privind proiectele de investiții și asigură monitorizarea implementării acestora, pe întreaga durată a desfășurării lucrărilor, precum și ulterior punerii în funcțiune, pentru verificarea atingerii parametrilor de proiect.

Sprijinul financiar pentru cofinanțarea proiectelor se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Economiei și Finanțelor, prin transferuri între unități ale administrației publice.

Pentru finanțarea Programului național 2009-2010 se alocă suma de 32,9 milioane lei pentru anul 2009 și, respectiv, 40 milioane lei pentru anul 2010.

CAPITOLUL II

Beneficii și categorii de lucrări aferente Programului național 2009-2010

1. Beneficiile Programului național 2009-2010

Programul național 2009-2010 asigură cofinanțarea proiectelor de investiții privind creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, având ca beneficiari direcți autoritățile administrației publice locale.

Populația din mediul urban ale cărei locuințe sunt racordate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) constituie beneficiarul indirect al prezentului program, care prin implementarea noilor tehnologii conduce la reduceri semnificative ale facturilor de energie termică, la creșterea confortului și a siguranței în alimentarea cu căldură și apă caldă menajeră.

Se vor înregistra beneficii pe piața de desfacere a echipamentelor de eficiență energetică și beneficii privind reducerea poluării mediului ambiant, în principal prin scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră.

2. Tipuri de obiective de investiții eligibile pentru noul Program național 2009-2010

Programul național 2009-2010 asigură sprijin financiar prin cofinanțarea nerambursabilă de la bugetul de stat pentru următoarele tipuri de obiective de investiții:

2.1. Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, inclusiv schimbarea tipului de combustibil la instalațiile de ardere energetice (de exemplu, trecere pe biomasă)

Dezvoltarea SACET este o opțiune strategică, dat fiind faptul că înlocuirea lor cu alte sisteme individuale pe gaze naturale conduce la utilizarea nerațională a resurselor energetice primare și necesită investiții în noi infrastructuri de distribuție a acestora. Reabilitarea și modernizarea acestor sisteme sunt în concordanță cu Strategia națională în domeniul eficienței energetice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 163/2004.

Procesul de integrare europeană necesită aplicarea legislației naționale care a preluat Directiva 2006/32/CE a

Parlamentului European și a Consiliului și Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei și de modificare a Directivei 92/42/CEE, iar existența acestor sisteme condiționează promovarea cogenerării ca tehnologie de maximă eficiență în utilizarea gazelor naturale.

Categoriile de lucrări de investiții eligibile din domeniul alimentării centralizate cu energie termică, pentru care se pot solicita fonduri de cofinanțare în cadrul Programului național 2009-2010, sunt următoarele:

a) lucrări pentru reabilitarea și eficientizarea SACET, la nivel de producere, transport și distribuție (centrale de termoficare de zonă, centrale termice de cvartal, puncte termice, dotarea acestora cu module termice și/sau utilaje performante: cazane de abur și/sau apă fierbinte, schimbătoare de căldură, pompe și alte echipamente cu eficiență energetică ridicată);

b) lucrări pentru producerea energiei în sisteme de cogenerare (centrale termice cu cogenerare, instalarea de grupuri de cogenerare cu motoare termice, alte tipuri de sisteme de cogenerare cu eficiență energetică ridicată);

c) lucrări pentru modernizarea și extinderea rețelelor termice de transport și distribuție a energiei termice în circuit primar și circuit secundar (magistrale de termoficare, rețele termice exterioare de încălzire și apă caldă de consum);

d) lucrări pentru automatizarea funcționării sistemelor și instalațiilor și contorizarea consumului de energie termică aferent consumatorilor finali cuplați la SACET;

e) lucrări pentru utilizarea surselor regenerabile de energie (energie solară, energie geotermală, energie din biomasă-rumeguș, alte deșeuri de lemn, pompe de căldură);

f) lucrări pentru schimbarea combustibilului utilizat pentru producerea energiei termice.

Dimensionarea noilor părți componente ale sistemului de termoficare, capacități instalate în unitățile de producere, respectiv în rețelele de transport și distribuție, trebuie să țină cont de cererea actuală de energie termică, dar și de evoluția în timp a acesteia.

2.2. Reabilitarea termică a unor clădiri publice și utilizarea potențialului local de surse regenerabile de energie pentru alimentarea cu energie electrică și/sau termică (proiecte cu un puternic impact socioeconomic)

Vârsta medie a clădirilor publice-școli, spitale, sedii de primării, prefecturi, consilii județene, clădiri sociale etc. - este de ordinul 25-30 de ani. Potențialul de economie de energie în aceste clădiri este de 30-40% și în unele cazuri de peste 50%, având în vedere starea precară a izolației termice existente.

Categoriile de lucrări de investiții eligibile, din domeniul reabilitării termice a unor clădiri publice, pentru care se pot solicita fonduri de cofinanțare în cadrul prezentului program, sunt următoarele:

a) reabilitarea instalațiilor interioare termice și electrice ale clădirii;

b) îmbunătățirea izolației termice a anvelopei exterioare a clădirii (pereți și ferestre);

c) utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;

d) rambursarea cotei de 50% din costurile inclusiv TVA, aferente executării auditului energetic al clădirii publice, pe baza căruia s-a executat proiectul de investiții de reabilitare termică.

2.3. Modernizarea iluminatului public interior și exterior

Modernizarea iluminatului public este un obiectiv de mare impact social, iar lucrările de investiții în acest domeniu se pot implementa în perioade scurte de timp și conduc la economii importante de energie, în condiții de fezabilitate tehnico-economică dintre cele mai favorabile.

Categoriile de lucrări de investiții eligibile din domeniul iluminatului public, pentru care se pot solicita fonduri de cofinanțare în cadrul Programului național 2009-2010, sunt următoarele:

a) lucrări pentru înlocuirea iluminatului cu incandescență cu iluminat prin utilizarea unor lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător;

b) lucrări pentru introducerea unor automatizări care să conducă la scăderea consumului inutil de energie electrică în perioadele în care iluminatul public poate fi redus la un nivel de siguranță.

Pentru toate tipurile de obiective de investiții menționate mai sus, soluțiile tehnice adoptate în cadrul studiilor de fezabilitate aferente obiectivelor de investiții trebuie să se caracterizeze prin introducerea unor tehnologii și echipamente moderne, performante și aplicate cu succes în România sau în țări ale Uniunii Europene. Implementarea proiectelor trebuie să conducă la creșterea fiabilității în exploatare și asigurarea unor parametri energetici cât mai favorabili (randamente energetice ridicate, consumuri specifice de energie reduse etc.).

CAPITOLUL III

Obiectivele Programului național 2009-2010

Programul național 2009-2010 concretizează aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea utilizării la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie, prin facilitarea finanțării proiectelor de investiții rezultate din programele de eficiență energetică întocmite de autoritățile locale.

De asemenea, Programul național 2009-2010 susține implementarea Strategiei naționale privind alimentarea cu energie termică a localităților prin sisteme de producere și distribuție centralizate, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 882/2004 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivelor de investiții cuprinse în Proiectul de dezvoltare rurală derulat prin Ministerul Administrației și Internelor, ciclul I, etapa II.

Obiectivele Programului național 2009-2010 sunt următoarele:

a) acordarea sprijinului financiar nerambursabil pentru cofinanțarea de la bugetul de stat, ceea ce conduce la stimularea unui important volum de investiții la nivel local, fie prin atragerea altor surse de finanțare, fie prin parteneriat public-privat;

b) reduceri ale facturii de energie termică a populației, creșterea confortului și a siguranței în alimentarea cu căldură și apă caldă menajeră;

- c)** creșterea confortului în clădirile publice, prin îmbunătățirea serviciului de alimentare cu energie termică, a iluminatului public interior și exterior, precum și prin reabilitarea instalațiilor termice și a izolației termice;
- d)** dezvoltarea pieței de servicii energetice în România și a pieței de echipamente performante energetic, în special dezvoltarea producției interne;
- e)** valorificarea potențialului de surse regenerabile de energie pe plan local pentru acoperirea cererii de energie termică pentru populație și înlocuirea sau reducerea cantității de combustibili scumpi ori deficitari;
- f)** reducerea emisiilor poluante în spațiul urban locuibil și a poluării globale prin diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră.

CAPITOLUL IV

Condiții pentru finanțarea și implementarea proiectelor de investiții în cadrul Programului național 2009-2010

Prezentul program este conceput după criteriile și principiile programelor comunitare, cu respectarea transparenței, nedistorsionarea concurenței și asigurarea respectării regulilor de piață.

1. Condiții de eligibilitate pentru solicitanți și pentru proiectele de investiții

a) inițiatorul și beneficiarul proiectului de investiții este o autoritate locală care solicită sprijin financiar nerambursabil pentru implementarea unor proiecte de investiții eligibile, prin respectarea reglementărilor în domeniul achizițiilor publice;

b) fundamentarea proiectului de investiții se face printr-un studiu de fezabilitate aprobat de autoritatea locală, conform strategiei energetice locale;

c) există alocare de surse financiare în bugetul local sau sunt accesate alte surse de finanțare care să acopere un anumit quantum din valoarea proiectului ori a etapei din proiect pentru care se cere cofinanțare prin Programul național 2009-2010, și anume:

- minimum 70% pentru lucrări de reabilitare și modernizare a SACET, respectiv pentru lucrări de modernizare a iluminatului public interior și exterior;

- minimum 50% pentru lucrări de reabilitare termică a unor clădiri publice.

În cazul finanțării unei etape, este necesar să se demonstreze că rezultatele obținute pot fi clar identificate și nu depind de realizarea altor etape;

d) proiectul de investiții are la bază indicatori de eficiență energetică și economică: economia de combustibil realizabilă prin reducerea pierderilor de energie și/sau prin creșterea eficienței energetice, ceea ce implicit conduce și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

e) proiectul de investiții introduce tehnologii moderne de producere, transport și distribuție a energiei termice, de iluminat public, dotare cu instalații și izolare termică adecvată a clădirilor publice și/sau mecanisme moderne de finanțare ori contribuie la dezvoltarea pieței de servicii energetice;

f) beneficiarul cofinanțării nerambursabile utilizează fondurile primite prin Programul național 2009-2010 pentru achiziția de echipamente pentru creșterea eficienței energetice și/sau pentru acoperirea a 50% din costurile inclusiv TVA, aferente executării auditului energetic al clădirii publice, pe baza căruia s-a executat proiectul de investiții de reabilitare termică; nu se permite utilizarea fondurilor primite prin prezentul program pentru lucrările de construcții-montaj aferente realizării investiției;

g) beneficiarul sprijinului financiar nerambursabil acceptă ca autoritatea competentă să monitorizeze realizarea lucrărilor de investiții respective și execută evaluarea rezultatelor obținute după punerea în funcțiune a obiectivelor de proiect, cu transmiterea indicatorilor tehnici și economici de recepție și, respectiv, a celor de exploatare către autoritatea competentă.

2. Condiții de acordare a sprijinului financiar nerambursabil pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții în cadrul Programului național 2009-2010

2.1. Asigurarea sprijinului financiar nerambursabil pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții în cadrul prezentului program se va face cu respectarea următoarelor condiții:

a) raportat la valoarea totală actualizată a lucrărilor de investiții, pentru fiecare proiect de investiții selectat se poate asigura un anumit procent maxim de cofinanțare, și anume:

- de până la 30%, pentru lucrări de reabilitare și modernizare a SACET, respectiv pentru lucrări de modernizare a iluminatului public interior și exterior;

- de până la 50%, pentru lucrări de reabilitare termică a unor clădiri publice;

- de până la 50%, pentru rambursarea cotei de 50% din costurile inclusiv TVA, aferente executării auditului energetic al clădirii publice, pe baza căruia s-a executat proiectul de investiții de reabilitare termică;

b) raportat la valoarea programului de finanțare pe fiecare dintre anii 2009 și 2010, pentru fiecare proiect de investiții declarat eligibil și selectat se poate asigura un anumit procent maxim de cofinanțare, și anume:

- de până la 30%, pentru lucrări de reabilitare și modernizare a SACET, respectiv pentru lucrări de modernizare a iluminatului public interior și exterior;

- de până la 50%, pentru lucrări de reabilitare termică a unor clădiri publice;

c) participarea la cofinanțarea fiecărui proiect de investiții se face etapizat, valoarea fondurilor transferabile fiind:

- în raport de maximum 30% față de fondurile cheltuite până la acea dată calendaristică din alte surse de finanțare, pentru lucrări de reabilitare și modernizare a SACET, respectiv pentru lucrări de modernizare a iluminatului public interior și exterior;

- în raport de maximum 50% față de fondurile cheltuite până la acea dată calendaristică din alte surse de finanțare, pentru lucrări de reabilitare termică a unor clădiri publice.

2.2. Cele 3 tipuri de obiective de investiții eligibile definite la cap. II pct. 2 vor beneficia de următoarele alocări procentuale

din totalul sumei alocate anual pentru Programul național 2009-2010, la care se adaugă reportul sumei totale care a rămas neutilizată în anul anterior:

- 40% - pentru reabilitarea și modernizarea SACET, inclusiv schimbarea tipului de combustibil la instalațiile de ardere energetice (de exemplu, trecere pe biomasă);
- 40% - pentru reabilitarea termică a unor clădiri publice și utilizarea potențialului local de surse regenerabile de energie pentru alimentarea cu energie electrică și/sau termică (proiecte cu un puternic impact socioeconomic), inclusiv pentru rambursarea cotei de 50% din costurile inclusiv TVA, aferente executării auditului energetic al clădirii publice, pe baza căruia s-a executat proiectul de investiții de reabilitare termică;
- 20% - pentru modernizarea iluminatului public interior și exterior.

2.3. La finalul perioadei de selecție a lucrărilor de investiții, în cazul în care sumele de cofinanțare aferente lucrărilor de investiții selectate pe cele 3 tipuri de obiective nu acoperă integral sumele disponibile conform alocării procentuale, autoritatea de implementare va asigura utilizarea integrală a disponibilităților financiare rămase neconsumate, prin selectarea suplimentară a unor proiecte de investiții eligibile și transferul sumelor rămase disponibile de la un tip de lucrări la altul, în limita sumelor respective.

3. Etapele de implementare ale Programului național 2009-2010

Acordarea sprijinului financiar nerambursabil pentru cofinanțarea obiectivelor de investiții în cadrul Programului național 2009-2010 se va face cu respectarea următoarelor etape:

- perioada de transmitere de către beneficiarii proiectelor de investiții a documentelor pentru stabilirea eligibilității, conform Regulamentului de selecție a solicitanților; data-limită pentru transmiterea acestora este 15 februarie 2009 pentru programul pe anul 2009, respectiv 15 februarie 2010 pentru programul pe anul 2010

- perioada de analizare a documentațiilor primite și stabilire a eligibilității, care durează 30 de zile calendaristice de la data-limită de trimitere a documentelor și se finalizează prin elaborarea listei cu proiectele eligibile și a celei cu proiectele declarate neeligibile care intră în procesul de selecție; ca urmare a executării selecției se obține lista cu proiectele selectate, în limita fondurilor disponibile, și lista cu proiecte eligibile, rămase neselectate din lipsă de fonduri; cele 3 liste se afișează pe pagina de internet a ARCE, www.arceonline.ro;

- contestațiile privind neinclusiunea pe lista proiectelor selectate se transmit ARCE în termen de 3 zile de la afișarea acestora pe pagina de internet a ARCE;

- perioada de soluționare a contestațiilor, care durează 7 zile de la data expirării termenului de depunere a contestațiilor și se finalizează prin elaborarea listei finale cu proiectele selectate, care se aprobă prin ordin al ministrului economiei și finanțelor;

- perioada de primire a dosarelor de solicitare a cofinanțării, care durează 30 de zile calendaristice de la data aprobării listei finale cu proiectele selectate;

- perioada de analizare a dosarelor de solicitare a cofinanțării, care durează 15 zile calendaristice de la termenul-limită de depunere a dosarelor și se finalizează prin elaborarea listei finale lucrările de investiții și cu sumele alocate pentru acestea; lista se supune avizării de către ARCE și de către direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor;

- perioada de deschidere a cofinanțării de la bugetul de stat prin transfer către trezoreriile locale, cu confirmare de primire din partea beneficiarilor, prin transmiterea documentelor bancare (extras de cont) la FT ARCE de zonă.

Condițiile de redistribuire a unor sume alocate, respectiv de repetare a selecției, vor fi stabilite în cadrul regulamentului de selecție a solicitanților.

Pe întregul parcurs al Programului național 2009-2010, ARCE monitorizează desfășurarea lucrărilor de investiții care sunt sprijinite prin cofinanțare și verifică utilizarea fondurilor de cofinanțare pentru scopul propus.